

**IN Network
Slovakia, n.o.**

Sokolská 12, 984 01 Lučenec

innetwork.sk@gmail.com* www.innetwork.sk, tel. 0907 169 875

Plán komunitného centra Cinobaňa – IN Network Slovakia, n. o.

Ulica: Banská 49/56

Obec: Cinobaňa

Spracovali:

Odborná garantka KC: PhDr. Zuzana Stupárová

Komunitný pracovník KC: Bc. Jozef Demjan

Odborná pracovníčka KC: Mgr. Júlia Demjanová

Pracovník KC: Peter Berky

Odborná konzultácia:

Mgr. Adrián Berky

Február 2022

Obsah

1 História lokality.....	2
Hlavnými všeobecnými cieľmi KC v Cinobani sú:.....	5
2 Mapovanie potrieb.....	6
3 Výsledky mapovania potrieb.....	7
3.1 Demografia.....	7
3.2 Fyzická infraštruktúra.....	9
3.3 Inštitúcie.....	11
3.4 Neformálna sociálna štruktúra.....	13

3.5 Potreby a problémy komunity.....	13
3.6 Ciele a úlohy Komunitného centra Cinobaňa.....	15
4 Akčný plán.....	17
4.1 Monitorovanie plnenia cieľov.....	18
1. Sociálne poradenstvo – poskytované užívateľom denne	19
2. Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov – poskytované užívateľom denne.....	19
poradenstvo (so súhlasom plnoletej fyzickej osoby) pri vybavovaní úradných záležitostí, dokladov, v distribúcií užívateľa do relevantných inštitúcií a úradov, v poradenstve pri spisovaní a podávaní písomných podaní či úradných tlačív, asistencií a pomoci pri písomnej komunikácii s úradmi a inštitúciami, vrátane doprovodu a sprostredkovania rokovania s inštitúciami, ktoré sa podieľajú na riešení užívateľovej situácie. Odborná činnosť sa vykonáva so súhlasom a v záujme užívateľa a je poskytovaná terénnou formou v prirodzenom prostredí užívateľa alebo ambulatnou formou v priestoroch komunitného centra.....	19
3. Pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia – poskytované užívateľom 3x týždenne.....	20
4. Preventívne aktivity – poskytované klientom priebežne v mesiaci na danú tému, k príležitostiam a pravidelné preventívne aktivity 1 x týždenne.....	20
5. Záujmová činnosť – poskytovaná deťom, mládeži, dospelým pravidelne niekoľkokrát týždenne.....	20
Nízkoprahové činnosti pre deti a mládež v ktorom majú deti a mladí ľudia možnosť zmysluplne tráviť voľný čas. Cielenými aktivitami dáva klub priestor na rozvíjanie schopností a zručností potrebných v bežnom živote, no zároveň prispieva k sociálnemu začleňovaniu detí žijúcich v sociálne vylúčenom prostredí.....	21
.....	21
7. Komunitná práca, komunitný rozvoj a komunitná rehabilitácia – poskytované užívateľom minimálne 1 x mesačne.....	21

1 História lokality

1.1 História a súčasnosť obce Cinobaňa

Obec Cinobaňa sa nachádza na juhu stredného Slovenska v banskobystrickom kraji a susedí s okresmi Lučenec, Detva, Rimavská Sobota a Brezno. Územie zaberá časť Lučenskej kotliny, časť Revúckej vrchoviny a Stolických vrchov. Leží v doline Cinobanského potoka a jeho pravostranného prítoku vo Veporskej časti Slovenského Rudohoria.

Cinobaňa spadá pod okres Poltár a od okresného mesta sa nachádza štrnásť kilometrov. Obec leží na hranici dvoch okresov - Poltár a Lučenec. Pod Cinobaňu spadajú aj územné časti Turičky, Katarínska Huta, Maša, Hrnčiarky a Žihľava.

Pred 20. rokmi bola obec Cinobaňa prosperujúcou priemyselnou obcou s vysokou zamestnanosťou. V obci a jej okolí sa nachádzali viaceré fabriky (sklárne, tehelňa, zlievareň...), ktoré zamestnávali väčšinu obyvateľstva. Rómski aj nerómski obyvatelia pracovali, deti chodili do školy, okrem farby pleti neboli badateľné iné rozdiely. Nastalo obdobie krachu, fabriky postupne prepúšťali zamestnancov, až sa nakoniec pozatvárali celé podniky. Mnohí boli nútení zaevidovať sa na ÚPSVaR. Pracovné návyky, potreba práce, príjmu aj chuť pracovať bola, ale v obci a blízkom okolí nebolo kde pracovať. Niektorí obyvatelia vycestovali za prácou preč od rodiny a iní ostali závislí od príležitostných prác a minima, ktoré im poskytol štát. S nepravidelným a nedostačujúcim príjmom začali vznikať čoraz väčšie dlžoby.

Obec Cinobaňa má v súčasnosti cca 2 200 obyvateľov, z toho je cca 460 Rómov. Percentuálne zastúpenie mužov a žien je približne rovnaké s malými odchýlkami. Presnejšie ženy – 49% a muži v zastúpení 51%.

Marginalizovaná rómska komunita je roztrúsená v obci a teda nedochádza k jej výraznej segregácii. Vo vyššej koncentrácii žijú Rómovia len v troch lokalitách: bytový dom nachádzajúci sa na Banskej ulici, v časti obce Maša nazývaná aj „Kolónia“ a v časti obce Katarínska Huta.

Uprostred obce je už vyššie spomínaná lokalita – na Banskej ulici, kde žijú iba Rómovia. V minulosti aj oni patrili medzi zamestnancov spomínaných fabriek. Odkedy podniky zavreli, väčšina ľudí z tejto lokality poberá dávky z ÚPSVaR alebo rodičovský príspevok a prídavky na dieťa. Niektorí sa pokúšali zamestnať, ale zdravotný stav alebo vzdialenosť práce od rodiny im to prekázala. Nakoľko sú to prevažne mnohopočetné rodiny a je potrebné, aby muž zabezpečil palivové drevo, tak je ťažké, aby muž, či žena vycestovali za prácou. Obyvatelia takto postupne vstúpili do určitého kolobehu, vynechávania poplatkov, kolobehu dlhov a stali sa obeťami úžery... nakoľko byty boli obecné a nevedeli nájsť v tom čase spôsob ako to riešiť, bývalé vedenie obce im byty predalo za symbolickú sumu do osobného vlastníctva. Čím sa „zbavilo“ problému, ale len dočasne.

Spolunažívanie medzi Rómami a majoritou je bez väčších problémov, majorita citlivo vníma ani nie tak etnickú odlišnosť Rómov, ako skôr kultúrnu odlišnosť a odlišné vzorce správania Rómov, i tak problémy s nimi nie sú až také výrazné, Rómovia nie sú vyčlenení, zapájajú sa do života obce. Súvisí to hlavne s tým, že väčšina Rómov patrí medzi starousadlíkov, aj keď je tu veľká skupina novo prisťahovaných.

Niektorí Rómovia sa zapájajú do života obce, no vplyvom nezamestnanosti dochádza k sociálnej vylúčenosti niektorých skupín obyvateľstva a vzniku sociálno-patologických javov.

Uplynulých 17 rokov prebieha medzi Rómami v Cinobani aktívna misijná činnosť v rámci Bratskej jednoty baptistov v Lučenci. Ako sa predbežne ukazuje, priamym či nepriamym dopadom ich pôsobenia je sociálna inklúzia vylúčených Rómov. Tento nástroj sa momentálne javí nielen ako mimoriadne účinný v odstraňovaní rôznych „sociálno-patologických javov“ medzi marginalizovanými Rómami, ale tiež ako nástroj pôsobiaci už v krátkodobej perspektíve.

Vplyvom príklonu Rómov k viere a duchovnému spôsobu života dochádza k zníženiu „sociálno-patologických javov“ a k následnej sociálnej inklúzii vylúčených Rómov do spoločnosti. Spolu s vplyvom kresťanstva u Rómov často dochádza k posilneniu javov, ktoré v dlhodobejšej perspektíve napomáhajú k uplatneniu sa na trhu práce. Dochádza k zníženiu negramotnosti a k nárastu komunikačných i sociálnych zručností. Nemenej významným faktorom je tiež obnovenie pozitívnej komunikácie a spolupráce medzi Rómami a majoritou, ktoré vedie k prekonávaniu vžitých stereotypov a obojstranných bariér. Predbežne sa tiež javí, že Rómovia pozitívne ovplyvnení kresťanstvom sa usilujú aktívne znížiť mieru sociálnej odkázanosti.

1.2 Vznik, história, poslanie, ciele a vízie Komunitného centra Cinobaňa

Zriaďovateľom KC v Cinobani je nezisková organizácia IN Network Slovakia, n.o. Toto združenie podporuje konkrétne aktivity zamerané na zlepšenie kvality života občanov, individuálny osobnostný rast a napĺňanie sociálnych potrieb. Rámec pôsobenia a činnosti združenia má celoslovenský charakter. Spolupracuje pri tvorbe a práci sociálno-charitatívnych projektov, rozvoji práce s mládežou, podporuje študentov zo sociálne slabších rodín, podporuje misijné aktivity v miestnych cirkevných spoločnostiach a čiastočne sa venuje vydavateľskej činnosti.

Komunitné centrum v Cinobani od roku 2006 poskytuje fyzickým osobám, ktoré sa nachádzajú v nepriaznivej sociálnej situácii a sú ohrozené sociálnym vylúčením, rozmanité činnosti a aktivity, napomáhajúce eliminovať existujúci negatívny stav, charakterizovaný prítomnosťou sociálno - patologických javov, segregáciou, nezamestnanosťou, kriminalitou, vysokou mierou chudoby. Ide najmä o pravidelné aktivity s deťmi a mládežou, ako aj ostatnými vekovými skupinami.

Činnosť Komunitného centra bola podporená nadáciou Intenda v rámci grantového programu „Znižujeme prahy“ a „Ďalej znižujeme prahy“, Nadáciou pre deti Slovenska (v rámci 10.ročníka grantového programu Hodina deťom), Komunitnou nadáciou Bratislava a Ministerstvom kultúry v SR.

Podľa Zákona o sociálnych službách sa v komunitnom centre fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii poskytuje:

- Sociálne poradenstvo
- Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov
- Pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia
- vykonáva preventívna aktivita
- zabezpečuje záujmovú činnosť

Vízia komunitného centra v Cinobani je, podporovať komunitný rozvoj a sociálnu integráciu na lokálnej úrovni vzájomnou koordináciou a prepojenosťou aktivít s využitím špecifických prístupov.

Víziou Komunitného centra v Cinobani je, prostredníctvom kontinuálne poskytovaných intervencií a použitím metód komunitnej práce, zmocniť komunitu k svojpomoci pri čerpaní

vlastných zdrojov (ľudských, finančných).

Hlavným poslaním Komunitného centra v Cinobani je prekonať sociálnu vylúčenosť jednotlivcov i skupín, najmä marginalizovanej rómskej komunity a napomôcť sprístupneniu takých príležitostí a možností, ktoré sociálne vylúčeným jednotlivcom a rodinám napomôžu plne sa zapojiť do ekonomického, sociálneho a kultúrneho života v danej lokalite pri súčasnom rozvoji svojho národnostno-kultúrneho povedomia.

Hlavným poslaním Komunitného centra v Cinobani je skvalitniť životné podmienky (bývanie, vzdelanie, zdravotná starostlivosť a pod.) minority využitím metód sociálnej práce aj prostredníctvom pastoračných a evanjelizačných aktivít a spájanie minority a majority v obci.

Hlavnými všeobecnými cieľmi KC v Cinobani sú:

- Podpora osobnostného, etického a duchovného rozvoja, budovania vnútornej motivácie.
- Zlepšovanie sociálnej situácie jednotlivcov, rodín a vylúčených spoločenstiev.
- Prevencia sociálno-patologických javov najmä u detí a mládeže
- Podpora záujmovej činnosti a zmysluplného trávenia voľného času.
- Podpora vzdelávania detí a mládeže, podpora ukončenia základného vzdelania a pokračovania v ďalšom štúdiu na strednej škole.
- Podpora komunitného rozvoja, budovania celej komunity obce.
- Podpora vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie dospelých realizáciou vzdelávacích a tréningových programov zameraných na jednotlivcov a skupiny.
- Podpora efektívneho riešenia konfliktov, sporov a napätí v celej obci ako aj v subskupine obyvateľov vylúčenej rómskej lokality a medzi jednotlivými subskupinami navzájom.
- Podpora iniciatív obyvateľov vylúčených lokalít v oblasti bývania, pomoc pri zlepšovaní prístupu obyvateľov k bývaniu a posilnenie zodpovednosti jednotlivých členov za svoje bývanie.
- Podpora a pomoc pri zlepšovaní prístupu obyvateľov k finančným prostriedkom umožňujúcim zvyšovanie vzdelania, skvalitňovania bývania a získania práce. Zvyšovanie finančnej gramotnosti a miery finančnej inklúzie.
- Predchádzanie vzniku krízových situácií v rodinách.
- Poskytovanie pastoračných a evanjelizačných aktivít

1.3 SWOT analýza Komunitného centra Cinobaňa

Swot analýza Komunitného centra Cinobaňa

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ výborná dostupnosť KC v obci ✓ aktívne využívanie služieb KC - vracajúci sa užívatelia ✓ dôvera užívateľov v KC ✓ spokojnosť užívateľov s kvalitou poskytovaných služieb ✓ erudovaní a skúsení pracovníci/čky KC 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné materiálne – technické vybavenie KC - nedostatočná propagácia KC v obci - nízka zapojenosť majority do činnosti KC

<ul style="list-style-type: none"> ✓ spokojnosť s aktivitami v KC ✓ výborná spolupráca s TSP ✓ výborná spolupráca so ZŠ ✓ výborná spolupráca s inštitúciami v obci a blízkom okolí ✓ vysoká atraktivita KC pre MRK ✓ poskytovanie duchovnej a pastoračnej služby obyvateľom obce 	
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekty ▪ prehĺbenie spolupráce s obcou, TSP, ZŠ... ▪ súkromní donori ▪ spolupráca s dobrovoľníkmi ▪ Asistent osvetý zdravia ▪ Nadviazanie spolupráce (sieťovanie) s rôznymi inštitúciami v okolí (Agentúra práce BBSK, Space a pod.) 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • byrokracia (IA) • utečenecká kríza (vojna na Ukrajine) • COVID -19 • psychické následky pandémie COVID – 19 u užívateľov (dospelí, deti) • demotivácia, apatia užívateľov • nezáujem predstaviteľov obce a majority o MRK v obci • vyhorenie pracovníkov/čok KC • ukončenie NP – nebude zabezpečené fungovanie KC

2 Mapovanie potrieb

Mapovanie pre účely získania poznatkov o komunite a identifikovaní potrieb a problémov komunity sa uskutočnilo v mesiacoch júl a august 2021 v obci Cinobaňa na vzorke 50 respondentov v dvoch lokalitách v obci – lokalita Banská – bytovka a lokalita Mlynská „Kolónia“. A na vzorke 50 respondentov z majoritnej časti obyvateľstva v obci Cinobaňa. Spolu bolo teda oslovených **100 respondentov**. Mapovanie vykonávali všetci pracovníci KC. Metódou na zber informácií bol krátky štandardizovaný rozhovor s 10+4 otázkami resp. 11+4 otázkami. Rozhovor bol prispôbený úrovni respondentov, kladené otázky boli jednoducho formulované a časovo nenáročné.

Výsledky výskumu sme spracovali, interpretovali a zo záverov sme vyvodili dlhodobé a krátkodobé ciele pre jednotlivcov, celú komunitu a činnosť KC.

Ciele mapovania potrieb komunity

1. Identifikovať potreby a problémy jednotlivých členov komunity
2. Identifikovať potreby a problémy komunity
3. Zistiť spokojnosť s činnosťou KC (aktivity, poradenstvo)
4. Zistiť preferencie aktivít v KC

Metódou na zber informácií v prvej skupine respondentov (**MRK**) bol krátky štandardizovaný rozhovor s 10 otázkami + 4 otázkami o socio – demografických údajoch.

Rozhovor bol prispôsobený úrovni respondentov, kladené otázky boli jednoducho formulované a časovo nenáročné. Otázky by bolo možné rozdeliť do dvoch okruhov a to:

- A. otázky monitorujúce potreby a problémy komunity a jej členov
- B. otázky týkajúce sa činnosti KC a služieb poskytovaných v KC

Metódou na zber informácií v druhej skupine respondentov (**majorita**) bol krátky štandardizovaný rozhovor s 11 otázkami + 4 otázkami o socio – demografických údajoch. Rozhovor bol prispôsobený respondentom. Otázky by bolo možné rozdeliť do dvoch okruhov a to:

- A. otázky monitorujúce potreby a problémy komunity a jej členov (majorita)
- B. otázky týkajúce sa činnosti KC a služieb poskytovaných v KC

3 Výsledky mapovania potrieb

3.1 Demografia

Obec Cinobaňa má cca 2200 obyvateľov. Zastúpenie ženského aj mužského pohlavia je približne rovnaké s malou prevahou u mužov vo veku od 35 - 39 a 40 - 44 rokov. Naopak vo vyššom veku sa to otáča a u mužov je vyššia úmrtnosť a tak sa zvyšuje podiel ženskej populácie. Vo vekovej kategórii nad 60 rokov je prevaha žien výraznejšia. Za posledných 20 rokov sa so znižujúcou pôrodnosťou znižuje aj počet obyvateľstva mladších vekových kategórií.

Tri vekové skupiny podľa ekonomickej aktivity:

- Predproduktívna (0-14 rokov) – 306 obyvateľov
- Produktívna (15-64 rokov) – 1490 obyvateľov
- Poproduktívna (65 a viac) – 362 obyvateľov (Zdroj: Komunitný plán sociálnych služieb, 2019).

Nezamestnanosť v obci Cinobaňa je zapríčinená hlavne vplyvom krachu strategických podnikov a tradičných zamestnávateľov a výrobcov v oblasti sklárskeho, hutníckeho priemyslu a poľnohospodárstva. Počet uchádzačov o zamestnanie v obci Cinobaňa sa pohybuje v počte cca 160 obyvateľov.

Rómovia v obci sa nepriznávajú k svojej národnosti, no sú v obci zastúpení v počte cca 460. Výrazný podiel Rómov na celkovom počte obyvateľov predstavuje skupina obyvateľstva do 18 rokov. Prirodzený prírastok Rómov je v porovnaní s prirodzeným prírastkom majoritnej spoločnosti v obci Cinobaňa niekoľkonásobne vyšší, čo sa odzrkadľuje aj na zložení obyvateľstva v tejto vekovej skupine.

Činnosť KC Cinobaňa je dlhodobo zameraná na komunitnú prácu v lokalite Banská – bytovka. Nasledovné tabuľky znázorňujú socio – demografickú skladbu celej bytovky v lokalite Banská.

Bytovku obýva **87 obyvateľov**, z toho **50 dospelých** a **37 detí**.

POHLAVIE	Počet
žena	43
muž	44
Spolu	87

VEK	Počet
0 – 5	13
6 – 14	19
15 – 20	15
21 – 30	14
31 – 40	4
41 – 50	13
51 - 60	5
61 a viac	3
Spolu	87

VZDELANIE	Počet
Základné	39
SOU bez maturity – výučný list	7
SOU s maturitou, SŠ	1
Bez vzdelania (dieťa)	37
Bez vzdelania (dospelí)	3
Spolu	87

SOCIO – EKONOMICKÝ STATUS	Počet
Nezamestnaní - evidovaní na ÚPSVaR	16
Nezamestnaní bez evidencie	10
Zamestnaní	6
Rodičovská dovolenka/matierská	6
Starobný dôchodok	1
Invalidný dôchodok	7
Opatrovateľ	2
Žiak/študent	23
MŠ	1
Dieťa	13
Spolu	87

DOMÁCNOS	POČET	EXEKÚCIA	NA	ZDROJ PRÍJMOV
----------	-------	----------	----	---------------

Č. BYT	ČLENOV	BYT	
1.	4	áno	Príležitostné práce, ŠSD
2.	7	osobný bankrot	ID, ŠSD
3.	3	áno	ID, PP
4.	6	áno	PvHN, „čierne“ príjmy, ŠSD
5.	odst'ahovaní		
6.	6	nie	PPnO, RP, ŠSD, ID
7.	5	áno	Príležitostné práce, PP, ŠSD
8.	6	nie	VD, príležitostné práce, PvHN, ŠSD
9.	1	áno	ID
10.	5	osobný bankrot	RP, ŠSD, príležitostné práce
11.	5	áno	PvHN, príležitostné práce, ŠSD
12.	4	áno	PvHN
13.	8	nie	ID, PPnO, RP, PP, ŠSD
14.	7	nie	ID, RP, ŠSD, príležitostné práce
15.	2	nie	SD, PP
16.	7	podnájom	RP, ŠSD, príležitostné práce
17.	8	podnájom	RP, ŠSD, príležitostné práce
18.	4	nie	RP, príležitostné práce

Cieľové skupiny KC:

- Deti a mladí ľudia nachádzajúci sa v nepriaznivej životnej situácii. Ide v prevažnej miere o deti a mládež, ktorí svoj voľný čas bezcieľne trávajú na ulici. Mladí ľudia medzi ktorými sa vyskytujú rozličné patologické javy, asociálne správanie a absentujú plnohodnotné vzťahy.
- Príslušníci rôznych subkultúr, hnutí alebo etník ktorí sa z rozličných príčin ocitli v stave sociálneho vylúčenia
- Obyvatelia marginalizovaných komunit
- Dlhodobo nezamestnaní a znevýhodnené skupiny nezamestnaných
- Obyvatelia obce v rámci komunitného rozvoja
- Ostatní obyvatelia danej lokality: integračný charakter nášho komunitného centra je otvorený pre všetkých obyvateľov obce.

3.2 Fyzická infraštruktúra

Obyvatelia obce **bývajú** v rodinných domoch a v bytoch v bytových domoch s rôznym štandardom bývania. V centrálnej časti obce sa nachádza sídlisko. Bytové domy sú taktiež v častiach Maša a Katarínska Huta. Obyvatelia MRK žijú v obci integrovane a prevažne troch lokalitách.

Bytový dom na Banskej ulici je tehlová stavba pripojená na všetky inžinierske siete. Viaceré domácnosti sú však pre dlhodobé, resp. opakované neplatičstvo odpojené od

elektriny, a nie je tam prívod teplej vody. Všetky byty sa nachádzajú v osobnom vlastníctve, ale cca na dve tretiny bytov je však v súčasnosti uvalených niekoľko exekúcií. V rámci bytového domu však reálne nefunguje spoločenstvo vlastníkov a užívateľov bytov, čo spôsobuje dlhodobé problémy, predovšetkým v súvislosti s odberom elektriny, plynu a vody, a s tým súvisiacimi platbami.

Začarovaný kruh dlžôb sa odzrkadlil vo viacerých oblastiach. Obyvatelia bytov boli **bez elektrickej energie (bez teplej vody)**, niektorým sa podarilo si dlh po rokoch splatiť (pre predstavu 6 – 15 rokov bez elektriny) a v súčasnosti okrem **množstva exekúcií** majú problém aj s dodávkou pitnej vody. Z dôvodov nevykonávania pravidelnej údržby a **nefunkčného SVB** (Spoločenstvo vlastníkov bytov) narástol únik vody, čím rástla aj cena za spotrebu. Niektoré nízkopříjmové rodiny nezvládali platiť, čo časom „podporilo“ - deprimovalo aj ďalších a **počet neplatičov stúpol**. Keďže bytovka má dva chody a len jeden vodomer, v súčasnosti trpia všetci obyvatelia bez rozdielu, aj tí čo si svedomito platili. Problém dospel do takého štádia, že **dodávka pitnej vody bola na sedem mesiacov odstavená** (od júla 2018 do januára 2019). Pracovníci TSP a KC organizujú pravidelné stretnutia s obyvateľmi MRK z danej lokality a aj vďaka tomu sa podarilo časť dlhu vyzbierať, obyvateľov zmobilizovať. Vďaka vnútornej motivácii a ochoty sociálnych pracovníkov sa už niekoľkým jednotlivcom podarilo zamestnať, podporiť v štúdiu a niektorým rodinám sa podarilo z tejto lokality odísť. Aj napriek tomu je tam stále dosť **rodín žijúcich v biede, stretávajúcich sa denne so sociálno-patologickými javmi** (závislosť na liekoch, alkohole, toluéne, suicidálne sklony, tehotenstvo v mladom veku, úžera...).

Obydlia v časti **Maša** sú vo väčšine tehlové murované domy, staršie domy sú postavené (čiastočne alebo úplne) z nepálených tehál a sú v osobnom vlastníctve. Pozemky, na ktorých stavby stoja, sú z väčšej časti v prenájme od miestneho Urbárskeho pozemkového spoločenstva v Cinobani. Väčšina obydli je pripojená na rozvodnú elektrickú sieť. Aj keď sa v bezprostrednej blízkosti domov nachádza vodovodná prípojka, väčšina domácností používa vodu z vlastných studní.

Obydlia obývaných MRK v časti **Katarínska Huta**, tvoria bytové domy pavlačového typu s vlastným vchodom. Všetky obydlia sú pripojené na rozvodnú elektrickú sieť a nachádza sa tam vodovodná a plynová prípojka. Vzhľadom na lokalizáciu a polohu obydli obývaných príslušníkmi MRK (intravilán/vo vnútri obce) možno konštatovať, že ich obyvatelia majú neobmedzený prístup k zdrojom občianskej Komunitný plán sociálnych služieb 43 vybavenosti a ďalším poskytovaným službám v obci, pričom tieto dlhodobo a bez výraznejšieho obmedzenia plnohodnotne využívajú.

Obyvatelia obce **pracujú** v inštitúciách v obci a v blízkej sklárskej fabrike v Katarínskej Hute. Ostatní dochádzajú za prácou do Lučenca a okolitých miest.

Obyvatelia sa majú možnosť v obci možnosť zamestnať u nasledovných subjektov:

- právnické osoby (prevádzkovatelia predajní, penziónov, prevádzok a firiem zriadených na podnikanie) – 16 subjektov,
- inštitúcie a organizácie dislokované na území obce (pošta, farský úrad, lesné a pozemkové spoločenstvá, zdravotnícke zariadenia) – 5 subjektov,
- subjekty v zriaďovateľskej pôsobnosti obce (Základná škola, Materská škola) – 2 subjekty,
- spolky a organizácie (kluby, občianske združenia, organizácie) – 8 subjektov.

Čo sa týka **občianskej vybavenosti**, v obci je blízka dostupnosť občianskej vybavenosti. Ľudia nemajú problém vybaviť si občianske záležitosti na OcÚ, starosta a pracovníčky sú ochotné a ústretové. Pod obcou funguje aj TSP, kde sa respondenti môžu obrátiť v prípade problémov v sociálnej aj inej oblasti. TSP je v obci potrebná a veľmi nápomocná. Túto oblasť v obci dopĺňa aj činnosť KC. Pošta je v obci otvorená každý pracovný deň. V obci sú dvoje potraviny, kvetinárstvo + pohrebné služby, drogéria, farby – laky a iné, čo je postačujúce pre obyvateľov obce. Pre obyvateľov častí Cinobane ako Maša, Katarínska Huta a Turičky sú služby vzdialenejšie. Deti navštevujú miestnu základnú a materskú školu, takže dostupnosť základného vzdelania je zabezpečená. Deti majú v blízkosti dostupné detské ihrisko s preliezkami aj multifunkčné ihrisko na futbal. Voľnočasové aktivity v obci pre deti a mládež z časti zabezpečuje KC svojimi aktivitami rôzneho charakteru a priestor na trávenie voľného času poskytuje aj okolitá príroda a dostupnosť možnosti športovania. Deti a mladí ľudia však trávajú svoj voľný čas aj nevhodným spôsobom a je zjavný výskyt sociálno – patologických javov – alkohol, drogy, krádeže a pod. Problémom je horšie spojenie do okresného mesta Poltár, kde je aj ÚPSVaR a teda niekedy vzniká problém s dochádzkou na daný úrad. Spojenie do okresného mesta Lučenec je zabezpečené pravidelne aj kvôli dochádzke do školských zariadení a zamestnania.

Obec Cinobaňa nemá vybudovanú kanalizáciu, rodinné domy majú vlastný septik a niektoré až do teraz len latrínu na dvore. Na Sídlišku je kanalizácia s čističkou odpadových vôd, ale aj tá by už potrebovala renovovať, obyvatelia sa sťažujú na zápach. V obci je zabezpečený pravidelný vývoz komunálneho, separovaného odpadu, bio a kuchynského odpadu. Ostatný odpad si riešia obyvatelia obce individuálne.

3.3 Inštitúcie

❖ Zdravotnícke zariadenia

V okolí Cinobane je dostatočné množstvo zdravotníckych zariadení. V Lučenci, kde je lepšie autobusové spojenie, je Všeobecná nemocnica s poliklinikou, lekári špecialisti, detskí lekári a iní. V Poltári, kde je horšia dostupnosť spojov, je tiež poliklinika so špecialistami, obvodní lekári, detskí lekári. Prístup k zdravotnej starostlivosti je dostatočný a bezproblémový. V obci je všeobecný lekár, zubár a už aj nedávno otvorená lekárňa. Základná zdravotná starostlivosť v obci je zabezpečená a ľahko dostupná. V obci chýba detský lekár aspoň na niekoľko dní v týždni a asistent osvedy zdravia pre MRK.

❖ Sociálne služby

Sociálne služby v obci sú:

Posudková činnosť - Obec Cinobaňa v zmysle zákona o sociálnych službách vykonáva posudkovú činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu.

TSP - Obec Cinobaňa v zmysle zákona o sociálnych službách v rámci projektu terénnej sociálnej práce v spolupráci s IA MPSVR SR poskytuje pre svojich obyvateľov terénnu

sociálnu prácu. Zámerom je zlepšenie sociálnej situácie ľudí ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom zabezpečenia terénnej sociálnej práce za pomoci terénneho sociálneho pracovníka a terénneho pracovníka poskytujúcich pomoc obyvateľom obce, ktorí sa ocitli v sociálnej a hmotnej núdzi, nezamestnaným, rodinám s malými deťmi a seniorom s osobitným zreteľom na segregované a sociálne vylúčené komunity. Cieľom je zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb na živote spoločnosti, zlepšenie ich možností vstupu na trh práce, zlepšenie prístupu k poskytovaným službám a komplexná integrácia do spoločnosti.

Komunitné centrum Cinobaňa

Komisia sociálna, verejného poriadku a vybavovania sťažností - obec pre svojich obyvateľov poskytuje podporu a pomoc aj na základe iných zákonov a Všeobecne záväzných nariadení obce (VZN), zameraných na pomoc občanovi v nepriaznivej sociálnej situácii: posúdenie povahy problému osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci.

Výkon osobitného príjemcu dávok v hmotnej núdzi - účelom inštitútu osobitného príjemcu je zabezpečiť, aby poskytovaná štátna sociálna dávka plnila svoj účel. Osobitným príjemcom je spravidla obec, kde má oprávnená osoba trvalý alebo prechodný pobyt a kde je aj predpoklad objektívneho posúdenia a následne aj zabezpečenia účelného využitia štátnej sociálnej dávky.

❖ Cirkvi

V obci sú zastúpené tri oficiálne cirkvi na Slovensku:

- Rímskokatolícka cirkev - kostol+ farský úrad
- Evanjelická cirkev, a. v. – kostol + farský úrad
- Bratská jednota baptistov – stretnutia v Komunitnom centre

❖ Základná škola s materskou školou

V obci sa nachádza ZŠ s MŠ, kde je pre deti od predškolského veku až do deviateho ročníka ZŠ zabezpečené vzdelávanie. V ZŠ je zabezpečená výučba aj pre deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami – špeciálne triedy. Žiakom sú k dispozícii aj asistenti učiteľa – niektorí príslušníci MRK.

❖ Ostatné inštitúcie

V Cinobani sú zastúpené aj iné inštitúcie, spolky spoločenského a športového charakteru (Červený kríž, Cinobanský športový klub, Dobrovoľnícky hasičský zbor a iné).

❖ Rada Komunitného centra Cinobaňa

Rada Komunitného centra vznikla v januári, v roku 2022. Jej vznik podnietilo mapovanie potrieb komunity, kde sa ukázala potreba riešiť problémy komunity v rôznych oblastiach. K identifikovaniu a riešeniu problémov sú nápomocní členovia rady, ktorí zastupujú rôzne inštitúcie v obci a taktiež členovia komunity/užívatelia KC. Hlavnou úlohou Rady KC je identifikovanie problémov a hľadanie ich riešenia prostredníctvom spoločného dialógu za účasti všetkých relevantných aktérov (inštitúcie, komunita). Členovia Rady KC sa

spolupodielali na tvorbe Akčného plánu KC a budú participovať na jeho realizácii. Členmi Rady KC Cinobaňa sú: zástupcovia komunity (MRK), TSP/TP Cinobaňa, zástupkyňa riaditeľa ZŠ s MŠ v Cinobani, ostatní podľa potreby. Stretnutia Rady KC budú uskutočňované 1x do mesiaca alebo podľa potreby, budú sa riešiť aktuálne problémy a na základe toho budú prizývaní jednotliví členovia Rady (podľa pôsobiska).

3.4 Neformálna sociálna štruktúra

Spolunažívanie medzi Rómami a majoritou je bez väčších problémov, majorita citlivo vníma ani nie tak etnickú odlišnosť Rómov, ako skôr kultúrnu odlišnosť a odlišné vzorce správania Rómov, i tak problémy s nimi nie sú až také výrazné. Rómovia nie sú vyčlenení, zapájajú sa do života obce. Súvisí to hlavne s tým, že väčšina Rómov patrí medzi starousedlíkov, aj keď je tu veľká skupina novo prisťahovaných.

Niektorí Rómovia sa zapájajú do života obce, no vplyvom nezamestnanosti dochádza k sociálnej vylúčenosti niektorých skupín obyvateľstva a vzniku sociálno-patologických javov.

3.5 Potreby a problémy komunity

Potreby a problémy cieľovej skupiny v MRK lokalitách v Cinobani:

- Riešenie bytovej otázky
- Riešenie nezamestnanosti
- Riešenie finančných problémov
- Riešenie sociálno – patologických javov
- Riešenie chudoby
- Riešenie exekúcií
- Riešenie zdravotného stavu
- Zmysluplné trávenie voľného času
- Duchovná činnosť
- Podpora vzdelávania
- Asistencia pri vybavovaní dávok sociálneho systému

Čo sa týka **bytovej problematiky** - v lokalite Mlynská – Kolónia majú užívatelia svojpomocne postavené malé rodinné domy, takže tam nie je problém s bývaním aj pre početnejšie rodiny. Každá rodina si zabezpečí štandard bývania, aký je v jej silách a možnostiach. V lokalite Banská – bytovka je 18 dvojizbových bytov, kde žije pomerne veľký počet ľudí na malom priestore. Byty v bytovom dome sú v osobnom vlastníctve a skoro všetky sú zaťažené exekúciami a v nevyhovujúcom stave. Nevyhovujúci stav je aj čo sa týka

potrubí, sociálnych zariadení, zatekanie a pod. Spoločné priestory bytovky sú dezolátnom stave – vybité okná, neexistencia dverí, nahromadený odpad v pivniciach a v okolí bytového domu a pod. Je tu prítomné neplatičstvo za dodávky pitnej vody, vodného a stočného, komunálneho odpadu a pod. V bytovke taktiež nefunguje SVB. Z odpovedí vyplýva, že veľa obyvateľov sa plánuje odsťahovať z bytovky riešiť si iné bývanie. Niektoré rodiny tak už aj urobili a prenajali svoje byty. Možnosťou pre niektorých obyvateľov je aj zapojenie sa do projektu DOM.ov, kde by si svojpomocne mohli postaviť vlastný rodinný dom. Tento projekt sa v súčasnosti rozbieha v našej obci.

Finančné problémy úzko súvisia s nezamestnanosťou. Nezamestnanosť je u obyvateľov MRK výrazná a je spôsobená predovšetkým nedostatočnou ponukou pracovných príležitostí v mieste bydliska, nedostatočným vzdelaním (väčšina obyvateľov má len základné vzdelanie), pracovnými skúsenosťami, návykmi ako aj neschopnosťou a nechúťou pracovať. Pracovné príležitosti pre obyvateľov obce ponúka aj skláreň v Katarínskej Hute (časť Cinobane), kde je zamestnaná aj časť MRK obyvateľov. S prácou na turnusy vo vzdialenejších mestách je problém, nakoľko nevydržia dlho od rodiny a neuspjú. V KC takmer na dennej báze poskytujeme poradenstvo ohľadom zamestnania, hľadania si práce, telefonáty potenciálnym zamestnávateľom, vytváranie žiadostí, životopisov a pod. Muži v obci často pracujú „na čierno“ – privyrábajú si príležitostnými prácami v obci a okolí (stavby, výkopové práce, pomocné práce, drevo a pod.). Tým, že rodiny nemajú stály zdroj príjmov, nemajú dostatok financií na základné životné potreby. Veľa užívateľov je zadlžených, má exekúcie.

Príčinou nemožnosti nájdenia si pracovnej príležitosti je ešte stále prítomná diskriminácia a stereotypizácia Rómov zo strany majority alebo, že to Rómovia takto ešte vnímajú a odrádza ich to od hľadania zamestnania. Možno identifikovať aj ďalšiu príčinu nemožnosti zamestnať sa a to je dochádzanie – spoje najmä vo večerných hodinách sú problematické. Možným riešením je zvoz zamestnancov po vlastnej línii – autom alebo zo strany firmy, ak sú na to vytvorené podmienky.

Veľa žien, ale aj mužov má záujem o prácu opatrovateľky/opatrovateľa v Rakúsku. Prekážkou je však opatrovateľský kurz a neznalosť cudzieho jazyka. Niektorí užívatelia majú dokonca ukončené vzdelanie v tomto odbore, nevedia sa však uplatniť v zahraničí, nakoľko neovládajú cudzí jazyk. Uplatnenie v okolí bydliska by bolo možné, nemajú o to až taký záujem, láka ich vyšší príjem v zahraničí.

Zdravotný stav má pomerne veľká časť našich užívateľov vzhľadom k svojmu veku nepriaznivý. Príčinou je zrejme nesprávny životný štýl, nedostatok financií na kvalitnejšiu a vyváženú stravu a vitamíny, zanedbávanie svojho zdravotného stavu, závislosti a pod. Užívatelia navštevujú zdravotnícke zariadenia až keď majú vážnejšie zdravotné problémy, na preventívne prehliadky nechodia a zanedbávajú aj kontroly u špecialistov. Starostlivosť o deti, čo sa týka povinného očkovania, lekárskech prehliadok a vyšetrení tiež nie je na ideálnej úrovni. Zanedbávanie zdravotnej starostlivosti úzko súvisí aj nedostatkom financií na cestovanie za odborníkmi do neďalekého Lučenca alebo Poltára. Zdravotné problémy taktiež súvisia s nedostatočnou hygienou a prevenciou pred chorobami. V obci máme aj veľmi nízku zaočkovanosť na COVID - 19 MRK obyvateľstva – nevidia v očkovaní význam, čo súvisí aj s tým, že nás veľmi nepostihla prvá a druhá vlna pandémie, čo sa týka chorobnosti

a úmrtnosti. Častou odpoveďou bola aj závislosť na omamných a psychotropných látkach a potreba jej riešenia. Tento problém je v našej obci v poslednom období dosť vypuklý – najmä u mladých ľudí. V našej obci sa dá pomerne jednoducho dostať k pervitínu, riedidlu a k návykovým liekom – Tramal, Neurol, Xanax a pod. Ľahký prístup majú deti už od ranného detstva aj k alkoholu a cigaretám, kedy často kopírujú správanie svojich rodičov. Problémom je taktiež sexuálna aktivita v skorom veku a s tým spojené neželané tehotenstvá a prostitúcia. V obci nefunguje Asistent osvetly zdravia, ktorý by bol nápomocný pri riešení problémov v oblasti zdravia.

Čo sa týka oblasti **podpory vzdelávania**, v obci deti navštevujú materskú školu. Nie všetci rodičia dávali svoje deti do materskej školy. Úlohu MŠ častokrát suplovalo naše KC. Deti nenavštevovali MŠ hlavne z dôvodu nedostatku financií a nedostatočnej motivácie detí navštevovať MŠ – keď deti nechceli ísť do škôlky, rodičia ich nemotivovali, zostali doma. Školopovinné deti navštevujú miestnu ZŠ, kde je dostupné základné 9. ročné vzdelávanie. Pre žiakov so špeciálnymi potrebami je k dispozícii aj možnosť navštevovať špeciálne triedy a žiakom sú k dispozícii aj asistenti učiteľa – niektorí príslušníci MRK. V škole je zabezpečená strava a poobedňajší školský klub.

Komunitné centrum v Cinobani poskytuje študentom stredných a vysokých škôl aj možnosť získať donora na podporu štúdia. Donori sú súkromné osoby, ktoré pravidelne - mesačne prispievajú na štúdium študenta, ktorý sa mu preukazuje d'akovným listom, predkladá bločky týkajúce sa štúdia a preukazuje prospech. Je to aj forma mentoringu a tútoringu a motivácia k ďalšiemu štúdiu. Mladí užívatelia majú o túto podporu záujem, pretože bez finančnej podpory by štúdium často zanechali. Rodičia a hlavne mladí ľudia vidia vo vzdelaní budúcnosť. Tak isto máme troch užívateľov, ktorých podporuje organizácia Divé maky.

3.6 Ciele a úlohy Komunitného centra Cinobaňa

Potreby týkajúce sa komunity vyplývajúce z mapovania potrieb

- detský lekár dostupný v obci aspoň na niekoľko dní v týždni
- detské ihrisko pre MRK lokalitu Mlynskú
- vybudovanie kanalizácie v obci
- vybudovanie autobusovej zastávky v smere do Poltára
- umiestniť viac lavičiek, resp. oddychových zón v obci
- častejšie autobusové spojenie do okresného mesta Poltár
- oprava ciest
- rozšírenie služieb v obci – bankomat, čerpacia stanica
- rozšírenie ponuky sociálnych služieb v obci – Asistent osvetly zdravia
- podchytiť začínajúcu drogovú závislosť u detí a mládeže
- udržať a skvalitniť štandard bývania pre MRK obyvateľov obce (projekt DOM.ov)

Tieto potreby vyplynuli z mapovania potrieb komunity a ich napĺňanie by mala zabezpečiť obec Cinobaňa resp. iné inštitúcie, na tieto nemáme reálny dosah ani kompetencie.

Ciele a úlohy Komunitného centra v Cinobani

Hlavné a čiastkové ciele:

1. Zlepšenie životných podmienok MRK obyvateľov v lokalite Banská bytovka

Čiastkové ciele:

- motivovať k platobnej disciplíne obyvateľov bytovky v lokalite Banská (17 rodín)
- sprevádzať obyvateľov k sfunkčneniu SVB v bytovke v lokalite Banská
- motivovať obyvateľov, aby vykonali nevyhnutné opravy v bytoch v bytovke v lokalite Banská
- motivovať k vykonávaniu a udržiavaniu čistoty, revitalizácie okolia bytovky v lokalite Banská bytovka a skultivovanie nebytových priestorov v bytovke
- sprevádzať procesom oddĺženia obyvateľov bytovky v lokalite Banská
- motivovať k svojpomocnému zabezpečeniu pevného paliva na vykurovaciu sezónu
- zvýšiť prístup k vhodným pracovným príležitostiam obyvateľov bytovky v lokalite Banská

Úlohy:

- ✓ realizácia aktivít KC na zabezpečenie platobnej disciplíny v lokalite Banská bytovka v spolupráci s TSP, obcou a Veoliou
- ✓ vytvorenie SVB (úradnícke kroky, študovanie legislatívy...) v bytovke v lokalite Banská so zodpovedným správcom/domovníkom SVB v spolupráci s TSP
- ✓ svojpomocné aj odborné zabezpečenie vodárenských opráv, hľadanie finančných zdrojov (projekty, výzvy) a majstrov
- ✓ realizácia aktivít smerujúcich k pravidelnej príprave, vynášaniu a separácii odpadkov a k skultivovaniu nebytových priestorov v bytovke (čistenie pivničných priestorov, vymaľovanie nebytových priestorov, založenie okien, spevnenie príjazdovej cesty pred bytovkou ...)
- ✓ motivovať obyvateľov bytovky k riešeniu finančnej situácie – osobné bankroty, splácanie pohľadávok a pod.
- ✓ získanie informácií o spôsobe výroby pevného paliva, workshopy k výrobe, zabezpečenie pomôcok, materiálu, priestorov na výrobu a pod.
- ✓ vyhľadávanie vhodných pracovných ponúk a aktívna spolupráca s pracovnými agentúrami (Pracovná agentúra BBSK a pod.)

2. Vytvorenie a poskytnutie bezpečného priestoru v KC na sebarozvoj, sebarealizáciu MRK a rozvoj dobrovoľníctva

Čiastkové ciele:

- zvýšiť sebahodnotu MRK detí a dospelých
- posilniť možnosť sebarealizácie MRK detí a dospelých
- motivovať k dobrovoľníctvu
- zvýšiť vzdelanostnú úroveň MRK v obci
- skompetentniť mladých rodičov k výchove a starostlivosti o deti

Úlohy:

- ✓ vytvorenie kurzu varenia v rámci aktivít KC a zabezpečenia prevádzky a lektoriek
- ✓ vytvorenie a pokračovanie aktivít KC zameraných na doučovanie cudzích jazykov
- ✓ vyhľadávanie rôznych kurzov prostredníctvom vzdelávacích inštitúcií a ÚPSVaR
- ✓ vyhľadávanie lídrov v komunite a pravidelná práca s nimi na ich osobnostnom raste a príprave pre rozvoj komunity
- ✓ zaradiť a vykonávať preventívne aktivity v oblasti sexuálnej výchovy a výchovy k rodičovstvu (besedy s odborníkmi...)
- ✓ pokračovať v sponzoringu študentov, mentoringu a tútoringu študentov
- ✓ zaradiť a vykonávať preventívne aktivity v oblasti finančnej gramotnosti - hospodárenia v domácnosti (besedy, aktivity, ...), spracovávanie osobných bankrotov a motivovanie k riešeniu finančnej oblasti u užívateľov

3. Zlepšiť a zintenzívniť propagáciu KC v obci a budovanie vzťahov s majoritou

Čiastkové ciele:

- zlepšiť a zintenzívniť propagáciu KC v obci
- aktuálne reflektovať potreby komunity
- budovanie vzťahov s majoritou prostredníctvom aktivít KC

Úlohy:

- ✓ pravidelné prezentovanie činnosti KC pred predstaviteľmi obce a ostatnou majoritou v obci, zapájanie sa do aktivít obce aj s MRK komunitou
- ✓ vykonávať pravidelné mapovanie potrieb komunity
- ✓ oslovovanie potenciálnych užívateľov z majority, prostredníctvom atraktívnych aktivít
- ✓ doplniť materiálno – technické vybavenie KC prostredníctvom výziev, grantov, projektov

4 Akčný plán

Akčný plán – Za lepšie bývanie

Potreba/problém	Oblasť	Hlavný cieľ	Čiastkové ciele	Úlohy	Aktivity KC	Zdroje	Partneri/zodpovednosť	Čas
Znečistenie			Zabezpečenie udržiavania čistoty vonkajších aj vnútorných priestorov bytovky -vybudovanie návyku, pravidelnosti	Odstraňovanie a príprava komunálneho odpadu na odvoz – každé 2 týždne	Asistencia pri aktivite, usmerňovanie dobrovoľníkov Práca s komunitou	Ľudské zdroje (dobrovoľníci, členovia komunity) Finančné (členovia komunity – peniaze na vrecia) Materiálne KC a TSP (vrecia)	Koordinátori čistoty (dobrovoľníci) KP KC, PKC TSP	11/ 2021 do konca projektu
			Osvojenie si pravidiel	Príprava workshopu	Zaškolenie formou	Ľudské zdroje (dobrovoľníci,	Koordinátori čistoty	03/2022

vnútorných priestorov a okolia, nevyhovujúci životný priestor v bytovke v lokalite Banská. Bytovku obýva cca 90 ľudí MRK. Sú tam nevyhovujúce podmienky pre život. Obyvatelia bytovky majú byty v osobnom vlastníctve.	Problematika bývania – udržateľnosť a skultivovanie bývania	Trvalé udržanie čistoty a skvalitnenie, skultivovanie životného priestoru v lokalite Banská bytovka.	separácie, environmentálne výchova, separácia	Separovanie odpadu do na to určených nádob	workshop-separácia Práca s komunitou	členovia komunity, KP KC, PKC)	(dobrovoľníci) KP KC, PKC	
			Zabezpečenie ľahkej prístupnosti potrebného náradia	Zriadenie požičovne náradia (priestory na začiatku vypožičia KC)	Zabezpečenie náradia	Finančné (členovia komunity, súkromný darcovia, OcÚ, KC)	OPKC KP KC OcÚ	11/2021 - do konca projektu
			Zabezpečenie udržiavania čistoty vnútorných nebytových priestorov (pivnice, chodby)	Vyčistenie pivničných priestorov	Koordinovanie dobrovoľníkov , zabezpečenie vriec, rukavíc...	Ľudské zdroje: dobrovoľníci, členovia komunity, KP a PKC.	Koordinátori čistoty (dobrovoľníci) KP KC PKC TSP	04/ 2022
			Štetenie energetických zdrojov a skultivovanie nebytových priestorov	Zabezpečenie a založenie okien v spoločných priestoroch (2x jeden vchod – 2 vchody v bytovke)	Asistencia pri zabezpečení okien (internetový bazár, donori)	Ľudské zdroje (členovia komunity) Finančné zdroje (členovia komunity, donori)	KC Cinobaňa	05 - 06/ 2022
			Skultivovanie/ nebytových priestorov	Vymaľovanie spoločných priestorov (2 vchody).	Asistencia pri zabezpečení potrieb k maľovaniu Práca s komunitou	Ľudské zdroje (členovia komunity) Finančné zdroje (členovia komunity, donori)	Koordinátori čistoty (dobrovoľníci) , KP KC, PKC	05 – 06/ 2022
			Vyčistenie a oprava príjazdovej cesty	Spevnenie príjazdovej cesty pred bytovkou	Asistencia pri zabezpečení štrku, dovoz Komunikácia s obcou Činnosť rady KC Práca s komunitou	Finančné zdroje (OcÚ) Ľudské zdroje (participácia členov komunity)	Obec KP KC, PKC	09/ 2022

Komunita sa prostredníctvom aktivity „Za lepšie bývanie“ naučí:

- pravidelne a dôkladne udržiavať poriadok v lokalite
- separovať odpad
- pracovným návykom
- spolupracovať/participovať v rámci spoločného cieľa
- zodpovednosti za naplnenie spoločných cieľov
- zabezpečiť si materiál na opravy
- manuálnym zručnosťami pri vykonávaní malých opráv
- vyjednávať s predstaviteľmi obce za spoločný záujem
- finančnej zodpovednosti/participácii

4.1 Monitorovanie plnenia cieľov

Naplnenie cieľov z akčného plánu budeme monitorovať pomocou kvalitatívnej metódy a to vyhodnocovaním realizácie cieľov na základe pozorovania (čo sa podarilo uskutočniť – hmatateľný výsledok) a rozhovorov s obyvateľmi bytovky v lokalite Banská, dobrovoľníkmi, partnermi (obec, TSP) a majoritou (či zaznamenali zmenu v lokalite). Pozitívne výsledky budú slúžiť na motiváciu obyvateľov bytovky k stanoveniu si ďalších cieľov v rámci rozvoja komunity. Prípadné nedostatky nasmerujú k sebareflexii členov komunity ako aj komunity ako celku a povedú k ich uvedomeniu a následnému procesu odstraňovania.

5 Metódy práce a rámcový plán činností Komunitného centra Cinobaňa

Vychádzajúc z analýzy súčasného stavu a rozpoznania potrieb a záujmov príslušníkov komunity, v zmysle definovaného poslania a cieľov komunitného centra je vytvorený plán poskytovaných služieb a aktivít a metódy práce. Opierajúc sa o štandardy Komunitných centier Národného projektu komunitné centrá realizuje KC v Cinobani nasledovné komplexné odborné činnosti, iné činnosti a aktivity, ktoré plánujeme ďalej poskytovať na základe primárnej analýzy potrieb cieľových skupín v Cinobani.

5.1 Metódy práce v Komunitnom centre Cinobaňa

1. Sociálne poradenstvo – poskytované užívateľom denne

- Základné sociálne poradenstvo podľa posúdenia povahy problému jednotlivca, rodiny alebo komunity, ďalej plánujeme poskytovať tiež základné informácie o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci
- Sociálne poradenstvo poskytované ambulantnou formou v priestoroch komunitného centra a taktiež terénnou formou v prirodzenom prostredí užívateľa.
- Na základe depistáže užívateľov, základnej sociálnej diagnostiky budeme poskytovať informácie o právach, povinnostiach a variantoch riešení vo vzťahu k situácii, v ktorej sa práve užívateľ nachádza a ktoré sa vzťahujú k prekonávaniu či zmierňovaniu nepriaznivej sociálnej situácie.
- Súčasťou sociálneho poradenstva je tiež sprostredkovanie kontaktu so spoločenským prostredím (mediácia vzťahov medzi užívateľmi, rodinami užívateľov, užívateľom a inštitúciami - školami, lekármi, ÚPSVaR), krízová intervencia a opatrenia, zamerané na predchádzanie krízovým situáciám a obmedzovanie negatívnych vplyvov v rodine (napr. intervencia v prípade ohrozenia života a zdravia užívateľa).

2. Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov – poskytované užívateľom denne

- poradenstvo (so súhlasom plnoletej fyzickej osoby) pri vybavovaní úradných záležitostí, dokladov, v distribúcií užívateľa do relevantných inštitúcií a úradov, v poradenstve pri spisovaní a podávaní písomných podaní či úradných tlačív, asistencií a pomoci pri písomnej komunikácii s úradmi a inštitúciami, vrátane doprodu a sprostredkovania rokovania s inštitúciami, ktoré sa podieľajú na riešení užívateľovej

situácie. Odborná činnosť sa vykonáva so súhlasom a v záujme užívateľa a je poskytovaná terénou formou v prirodzenom prostredí užívateľa alebo ambulatnou formou v priestoroch komunitného centra.

3. Pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia – poskytované užívateľom 3x týždenne

- Školský klub v spolupráci s miestnou základnou školou. Pomoc pri príprave detí na školské vyučovanie, tútoring a mentoring s cieľom budovania vnútornej motivácie a vytváraním predpokladov pre sociálne začlenenie a pomoc pri výbere povolania. Pomoc pri doučovaní detí – poskytované podľa dohody s užívateľom a ZŠ. Kariérne poradenstvo pre mládež pomoc pri voľbe povolania (končiacich základnú školu alebo vo veku tesne po ukončení povinnej školskej dochádzky), ktorá je v riziku vzniku nezamestnanosti. Služba sa zameriava na prevenciu predčasného ukončovania procesu vzdelávania a tým aj budúceho vylúčenia z trhu práce z dôvodu nízkej alebo žiadnej kvalifikácie.
- Predškolský klub – príprava na primárne vzdelávanie pre deti, ktoré nenavštevujú MŠ. Nadobúdanie a rozvoj základných psychomotorických zručností pre úspešný vstup na ZŠ.

4. Preventívne aktivity – poskytované klientom priebežne v mesiaci na danú tému, k príležitostiam a pravidelné preventívne aktivity 1 x týždenne

- **Preventívne programy – pre rôzne vekové kategórie**
pravidelné preventívne besedy zamerané na rôzne témy (napr. v oblasti zdravia, rodičovských zručností, sexuálnej výchovy), ale aj dlhodobejšie preventívne a osvetové programy (napr. zvyšovanie finančnej gramotnosti a prevencia pred zadlženosťou a neplatičstvom, osvetové a poradenské programy v oblasti bývania; programy prevencie a riešenia konfliktov), taktiež krátkodobé a dlhodobé aktivity pre deti a mládež ako prevencia sociálne - patologických javov a rizikového správania.
- **Pravidelné preventívne aktivity** – aktivity duchovného preventívneho charakteru, kde si užívatelia osvojujú morálne princípy, hodnoty a normy. Pre deti je to Detská besiedka a pre dospelých Biblické štúdium.
- **Podpora dobrovoľníctva** – zapojenie dobrovoľníkov do komunitných aktivít dobrovoľnícka výpomoc mládeži a dospelých pri realizácii aktivít v KC (napr. mimoriadne a komunitné aktivity, doučovanie, výpomoc pri organizovaní podujatí, dohľad, sprevádzanie atď.)

5. Záujmová činnosť – poskytovaná deťom, mládeži, dospelým pravidelne

niekoľkokrát týždenne

- **Voľnočasové aktivity a záujmové kluby** - aktívne, kvalitné, bezpečné a zmysluplné trávenie voľného času detí a mládeže, rozvoj životných zručností, kompetencií, schopností, znižovanie výskytu sociálno-patologických javov a rizikového správania a podpora budovania vzájomných kontaktov a akceptácie medzi deťmi a mládežou z rôznych skupín (Rómami a nerómami, deťmi z rôznych sociálnych vrstiev).
- **Nízkoprahové činnosti pre deti a mládež** v ktorom majú deti a mladí ľudia možnosť zmysluplne tráviť voľný čas. Cielenými aktivitami dáva klub priestor na rozvíjanie schopností a zručností potrebných v bežnom živote, no zároveň prispieva k sociálnemu začleňovaniu detí žijúcich v sociálne vylúčenom prostredí.

6. Pastoračné a evanjelizačné aktivity – pravidelne 1x týždenne

- Sú zabezpečené prípravou a organizovaním biblických stretnutí, komunitných skupiniek s cieľom meniť kvalitu života jednotlivcov, zvyšovaním vnútornej motivácie a uspokojovania duchovných potrieb členov komunity.

7. Komunitná práca, komunitný rozvoj a komunitná rehabilitácia – poskytované užívateľom minimálne 1 x mesačne

- služby zamerané na zvýšenie participácie všetkých občanov na verejnom živote obce, prepájanie a zlepšovanie vzťahov medzi rôznymi sociálnymi, etnickými, vekovými a inými skupinami a podporu svojpomocných kapacít komunity pri riešení vlastných problémov. Je systematickým procesom, ktorý smeruje k aktivizácii členov komunity, k vyvolaniu a podporovaniu zmeny v rámci miestneho spoločenstva.

Mesačný plán aktivít (harmonogram činností) v zmysle vyššie uvedených sociálnych služieb a časový rozvrh spracováva odborný pracovník poverený riadením komunitného centra a zverejňuje ho v priestoroch KC, na informačnej tabuli KC alebo prostredníctvom informačných letákov. Konkrétne činnosti, aktivity KC sú uvedené v Prílohe: Plán činností a aktivít KC. Aktivity sú do mesačného harmonogramu činností zaraďované s ohľadom na aktuálnosť a potreby cieľovej skupiny.

KC je v otvorené minimálne 30 hodín v týždni. O prevádzkovej dobe je verejnosť informovaná na viditeľnom mieste v interiéri aj exteriéri KC. O každej zmene prevádzkovej doby informuje odborný garant/odborný pracovník komunitného centra zverejnením predmetného oznámenia na viditeľnom mieste v interiéri aj exteriéri KC minimálne deň vopred.

Spôsob zaznamenávania a vyhodnocovania kvality poskytovaných služieb sa vyhodnocuje v súlade s metodickými materiálmi pre poskytovanie aktivít a činností komunitných centier v rámci NP.

5.2 Rámcový plán činností a aktivít Komunitného centra Cinobaňa

Názov/druh činnosti, aktivity	Frekvencia/časová dotácia	Cieľové skupiny	Metódy práce	Miesto realizácie
Sociálne poradenstvo	Denne/podľa dohody s klientom	dospelí	poskytovanie základného sociálneho poradenstva a Špecializovaného poradenstva	KC Cinobaňa
Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov	Denne/podľa dohody s klientom	dospelí	poradenstvo pri vybavovaní úradných záležitostí a poradenstvo pri spisovaní a podávaní písomných podaní	KC Cinobaňa
Školský klub/Pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia	2 x týždenne/ 2 hodiny	deti od 6 – 15 rokov, žiaci ZŠ	doučovanie, písanie domácich úloh, príprava na školské vyučovanie	spoločenská miestnosť v KC Cinobaňa
Predškolský klub/Pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia	3x týždenne/ 2 hodiny	deti od 3 – 7 rokov, ktoré nenavštevujú MŠ	pedagogické postupy rozvíjajúce psychomotorické zručnosti detí	spoločenská miestnosť v KC Cinobaňa
Detská besiedka/preventívna aktivita	1x týždenne / 2 hodiny	deti od 3-10 rokov	čítanie, hranie, spoznávanie biblických príbehov a osvojovanie si pravidiel, noriem a hodnôt	spoločenská miestnosť v KC Cinobaňa
Klub mládeže – GAUČOVŇA/preventívna aktivita	1 x týždenne/ 2 hodiny	mládež od 12-16 rokov	besedy, prednášky, rozhovory na témy pre mladých preventívne zamerané na predchádzanie výskytu patologických javov (sex, drogy,	spoločenská miestnosť v KC Cinobaňa

			kriminalita, násilie...)	
Biblické štúdium/ preventívna aktivita	1x týždenne/ 2 hodiny	dospelí	stretnutia s biblickým výkladom, zamerané na kvalitu života jednotlivcov, zvyšovaním vnútornej motivácie a uspokojovaní a duchovných potrieb členov komunity	spoločenská miestnosť v KC Cinobaňa/onli ne
Pánsky klub/preventívna	1x týždenne/ 2 hodiny	chlapci, mladí muži	rozhovory a posilňovanie	spoločenská miestnosť v KC Cinobaňa
Enviro klub/preventívna	1 x týždenne	deti od 3 – 16 rokov	prezentácia, praktický návčik (hravou formou) upratovania, likvidácie a separácie odpadu	spoločenská miestnosť v KC Cinobaňa/dvor KC
Dámsky klub/ preventívna + záujmová aktivita	1x týždenne/ 2 hodiny	dievčatá, ženy	rozhovory a ručné práce, varenie, pečenie podľa záujmu	spoločenská miestnosť v KC Cinobaňa
Kále jakha (Čierne oči)/ záujmová aktivita	1x týždenne/ 2 hodiny	deti od 3- 16 rokov	vedenie rómskeho tanečného súboru KC, návčik choreografie tanca, krokových variácií a výber hudby	spoločenská miestnosť v KC Cinobaňa
Spoločenské hry/ záujmová aktivita	1x týždenne/ 2 hodiny	deti od 3- 16 rokov	aktívne, kvalitné, bezpečné a zmysluplné trávenie voľného času detí a mládeže	spoločenská miestnosť v KC Cinobaňa, dvor KC
Nízkoprahová činnosť	1x týždenne/	bez	aktívne,	spoločenská

	počas otváracích hodín	obmedzeni a veku	kvalitné, bezpečné a zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a dospelých	miestnosť v KC Cinobaňa, dvor KC
Komunitná práca, komunitný rozvoj a komunitná rehabilitácia	1-2 x mesačne/ 3-6 hodín	bez obmedzeni a veku	Realizácia komunitných aktivít: športové turnaje a podujatia, slávnosti, kultúrne podujatia. Sieťovanie a koordinácia asistenčných systémov a inštitúcií (OcÚ, ZŠ s MŠ, ÚPSVaR, iné)	Podľa charakteru aktivity (KC, kultúrny dom, ihrisko ...)
Nepriavidelné aktivity	Niekoľko x mesačne/ podľa potrieb komunity	bez obmedzeni a veku	Realizácia nepriavidelných aktivít na základe monitorovania potrieb komunity (Odpad, Očkovanie, Burza ošatenia, PCR testovanie, Distribúcia informácií a ochranných pomôcok v komunite a iné)	Podľa charakteru aktivity (KC, terén...)

5 Záver

Nezisková organizácia IN Network Slovakia, n.o. dlhodobo podporuje aktivity zamerané na zlepšenie kvality života občanov, individuálny osobnostný rast a napĺňanie sociálnych potrieb jednotlivcov i skupín zo sociálne znevýhodneného prostredia. Prevádzka komunitného centra je jedným zo spôsobov, ktorým chce organizácia napomôcť sociálnej inklúzii marginalizovanej skupine obyvateľov ohrozených sociálnym vylúčením. V spolupráci

s ďalšími subjektmi sa organizácia snaží o zvýšenie kvality života a životných podmienok všetkých obyvateľov a sociálne vylúčeným jednotlivcom a rodinám napomôcť plne sa zapojiť do ekonomického, sociálneho a kultúrneho života v danej lokalite i v celej spoločnosti.

6 Použitá literatúra

- Mapovanie potrieb komunity KC Cinobaňa 2021
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Cinobaňa 2018 – 2025 dostupný na: <https://www.cinobana.sk/komunitny-plan-socialnych-sluzieb.html>